

{ analisis } Maria Gonzalez Gorosarri - Kazetaria eta ikertzailea

Erasotzaileak atzerritarrak direlako

Gabon zahar eguneko ospakizunetan, gauerdiaeren bueltan, jendetzak Koloniako plaza (Alemania) hartu zuenean, zenbait emakumek sexu erasoak salatzen zituen eta Poliziak erasoak errefuxiatu musulmanei leporatu zizkien. Gertatutakoari heltzeko bi joera nagusitu dira Alemanian: alde batetik, errefuxiatuek Alemaniako emakumeei eraso egiten dietela dioen ustea, eta, bestetik, emakumeen aurkako indarkeria errefuxiatuak kanporatzeko erabiltzen ari direla salatu duen mugimendu feminista.

Hedabideek Alemaniako gainerako hiri handietan gau horretan ere egondako beste salaketek buruzko albisteak eman dituzte, errefuxiatuek Alemaniako emakumeei taldean eraso egiten dietela adierazteko. Berlinen, adibidez, Brandeburgoko Atean atxilotutako bi gizonen berri eman dute: bata, irakiarra, eta, bestea, pakistandarra. Berlin moduko hiri handi batean, jaia dakarren gau luzean sexu eraso gehiago gertatuko ziren oinarri sendoa dago. Are gehiago, lanegunetan emakumeen aurkako eraso gehiago daudela dokumentatuta dago.

ERREFUXIATUAK ALEMANIARA DOAZ

Siriako gerraz geroztik, Alemaniak errefuxiatu uholdeak jaso ditu, Europako egoera ekonomikorik onena duelako. Datu ofizialen arabera, 2013an 100.000 lagunek Alemanian bizitzeko baimena eskatu zuten, eta, 2014an, 200.000 lagunek. Horregatik, Angela Merkel errefuxiatuak Europar Batasuneko gainerako herriekin banatzen saiatu da. Alemaniak 2016an errefuxiatu kopuru «handiegia» jasoko duela aurreikusten zuela

Siriako gerraz geroztik, Alemaniak errefuxiatu uholdeak jaso ditu. Herritarren zati bat «ongi etorri kultura» zabaltzen saiatu bada ere, parean topatu ditu Pegida moduko mugimendu arrazistak. Gabon zahar gauean Kolonian gertatutako sexu erasoen ondorioz berriz jarri da lupa migratzaileen gainean. Zein intentziorekin?

esan zuen («800.000 asilo eskari aurreikusten dira», Alemaniako Migrazio eta Errefuxiatuentzako Zerbitzua, 2015/08/19). Horrela, uda osteko Europar Batasuneko batzarra berotu zuen: irailean gainerako herrialdeek hartu beharreko errefuxiatuen kuotak zehaztu nahi izan zituen

Alemaniako kantzilerrak Bruselan («*Los países de la UE no lo gran acordar el reparto de 120.000 refugiados más*», «La Vanguardia», 2015/09/15).

Alemaniako agintariek ez dute ezkutatu errefuxiatuak gutxitzeko asmoa dutela. Hasteko, asiloa eskatzeko prozedura ne-

kosoegia da. Errefuxiatuek aurkitzen duten hurrengo traba, gainera, lan egiteko baimenik ez lortzearena da. Gero, etorkinak kanporatzeko politikan sakondu du Gobernuak: «*Alemania levantará centros para acelerar la expulsión de inmigrantes*» («El País», 2015/11/05). Orain, errefuxiatuek emakumeei eraso egiten dietela esandakoan, legea gogortu dute («Koloniako erasoen ondoren Alemaniako Gobernuak lege-hausle atzerritarrak arinago kanporatuko ditu», «Der Spiegel», 2016/01/12). Hala ere, kanporatzeko aurreikusi dituzten lege-hausteak ez dira sexu erasoak bakarrik, lapurretak eta poliziarri aurre egitea ere bai. Baina lege hori indarrean sartu aurretik, Alemaniak dagoeneko etorkinak kanporatzeari ekin dio («*La policía alemana confirma el aumento de las devoluciones de refugiados a Austria*», El-diario.es, 2016/01/12).

FAXISMOAREN ARRISKUA

Alemaniako herriaren zati batek errefuxiatuekiko «ongi etorri kultura» zabaldu bazuen, politikariek ez dute haien egoera erraztu. Asiloa eskatzeko prozedura lar luzea da, bulego gutxietan zentralizatu da eta ilara handiegiak eragin ditu. Herritarrak antolatu dira udan ilaran zain zeuden errefuxiatuei ura emateko, eta, neguan, arropa beroa.

Herriaren beste zati batek eraso arrazistak areagotu ditu. Alemania osoan, astean behin errefuxiatuentzako etxe bati sua ematen diote talde naziek, baina Gobernuarentzat hori ez da oraindik arazo nazionala, tokian tokikoa baizik. Aldi berean, Pegida moduko mugimendu arrazistak sortu dira.

Nazismoaren garaipenetik, Alemanian faxismoak bi unetan

gora egin du: 1990eko hamar-kadaren hasieran eta orain. Hortaz, 1933ko nazismoaren antzera, faxismoaren berpiztea krisialdi ekonomiko baten harira etorri da.

Lehenengo eta behin, bloke sobietarra jaustean, Alemania biek bat egin zutenean, aurreko urteetan Alemaniara heldu ziren 40 etorkin turkiar hil zituzten neonaziek 1990eko hamarkadan. Orain, Europak 2007ko krisialdi ekonomikoan sartuta jarraitzen duela, gerratik alde egiten duten lagunek neonazien erasoak jasotzen dituzte.

Kolonian emakumeak jazarri zituzten gizonak errefuxiatuak zirela zabaltzean, neonaziei aitzakia eman zieten. Astebetean, adibidez, Pegidak bi manifestazio deitu ditu jada. Are gehiago, bere burua emakumeak babesten dituen talde bezala definitzen hasi da Pegida. Izan ere, ideologia neonaziaren zutabe bat kanpotarrekiko gorrotoa da, baina bigarren zutabea emakumeak menderatzea da. Faxistek ez dituzte emakumeon eskubideak defendatzen, atzeritarren erasoak bakarrik salatzen dituzte.

EMAKUMEEN AHOTSA

Agintariak, esan bezala, legea gogortu dute eta emakumeak babesteko aholkuak eman dituzte. Koloniako alkateak, adibidez, «gizon susmagarriengandik beso bateko distantzia» mantentzeko gomendatu du. Jendarteak, gainera, manifestazioekin gaitzetsi du emakumei eraso egitea. «Pegidak emakumeak babesten ditu» zioen pankartarekin abiatu zen domekan mobilizazioa Kolonian, baina aurreko egunean «indarkeria matxistaren eta faxisten

Goiko argazkian asteotan Kolonian izandako protesta feminista bat. Pankartak dioenez, «sexistak eta arrazistak ergelak dira toki guztietatik begiratuta». Behean, Pegidaren manifestazio bat. Roberto PFLEIL - Tobias SCHWARZ | AFP

aurka» mobilizatu ziren mila-ka emakume Kolonian bertan. Hala ere, agintariak ez dute emakumeen ahotsa entzun. Hedabideek ez dute emakumeen ahotsa jaso.

Emakumeen ahotsa emakumeek eurek zabaltzea behar izan dute. Zenbait feministak Aus-

nahmslos («salbuespenik gabe», alemanez) ekimenean parte hartu du: ez dute nahi Kolonian pairatu dituzten sexu erasoak interes politikoen arabera erabiltzea. Emakumeen aurkako indarkerian gizon atzeritarrak bertakoak bezain errudunak direla azpimarratu

dute. Are gehiago, Kolonian jatorri arabiarra zuten emakumeak ere eraso zituzten. Kanpoko gizonak Alemaniako emakumei eraso egiten dietela ezeztatu nahi izan dute, jatorri alemaneko gizonak ere erasotzen dituztelako eta jatorri arabiarreko emakumeak ere jomugan daudelako. Hortaz, nazionalitateari erreparatu beharrean, emakumei eraso egiten dieten gizonak identifikatzeko eskatu dute.

«Indarkeria sexistaren eta arrazismoaren aurka. Beti. Nahi» leloarekin, Ausnahmslos ekimenak neurri zehatzak eskatu ditu. Lehenik eta behin, agintariak, sexu gehiegikeria lege-haustea izateko exijitu diete. Orain, emakumeek salatu ezean, sexu gehiegikeria ez delako lege haustea. Kolonian bi bortxaketa salatu ziren eta gainerako 300 bat salaketak sexu gehiegikeriak identifikatu zituzten. Koloniako emakumeek (jatorri europarrekoek zein arabiarrekoek) sexu erasoak salatzeako determinazioa agertu arren, salaketa horien bide prozesala ez da batere argia. Horregatik, Merkelek kalean polizia gehiago ipiniko duela iragartzean, emakumeek Polizia bera genero ikuspegian trebatzeko premia azpimarratu dute, Polizia konponbidea ez delako.

Bigarrenik, jendarteari ere badagokio emakumeen aurkako indarkeria borrokatzea. Besteak beste, biktimen estigmatizazioa ekiditeko deitu dute Ausnahmslos ekimenekoek: «Azken batean, gizonak egin dako erasoek ez gaituzte identifikatzen. Erasoak pairatu duten emakumeak baino gehiago gara. Jendarte honetako kide gara, adibidez». Illo beretik,

biktimei erasoaren errurik ez leporatzeko kontu handia ipintzeko exijitu dute. Eta, nola ez, erasorik ikusten duen edonoren parte hartzea, indarkeria matxista ez delako eraso jasaten ari den emakumearen auzia bakarrik.

Azkenik, hedabideek kasu honetan agertu duten jokabidea ikusita, oinarritzko bi printzipio gogoratu dituzte: emakumeen aurkako indarkeria ez da sexua, eta sexismoa zein indarkeria matxista ezin dakizkieke talde etniko jakin bati gogotzi.

GUREAN EZ DAGO SEXU ERASORIK

Koloniako salaketen albistearen oihartzuna Europako gainerako herrietara heldu da. Datu hutsak ematearekin, objektibotasuna adierazi nahi dute. Oraintsu jakin dugu dagoeneko 600 bat salaketa aurkeztu direla Kolonian. Hori bai, ez dute zehazten salaketa horien erdia lapurretekin lotuta daudela.

Europako hedabideek Koloniako gertakizunen berri ematean nabarmendu dituzten alde sentsazionalistek harritu egin dituzte Alemaniako egunkariak: «Europako hedabideek Kolonian Gabon zahar egunean gertatutakoa eztabaidatu dute, batzuetan maltzurkeriaz, besteetan datuekin» (“Taz”, 2016/01/07).

Harritzekoa da gure hedabideetan sexu erasoekin harritzeko gai izatea. Gurean sexu erasorik ez dela aditzera ematen dute. Sanferminetan, Baionako bestetan, Durango ko Azokan... emakumeok erasorik pairatzen ez dugula uste dute? Beharbada, horien berri izango balute, gure hedabideek ere indarkeria matxista

Gabon zahar gauean jende asko bildu zen Koloniako tren geltoki inguruan. Emakumeen kontrako sexu erasoak eta lapurretak gertatu ziren.
Markus BOEHM | AFP

gaitzetsiko lukete. Errealitateak dioskuna da, ordea, liskargiletzat hartzen gaitzuztela, adibide, Gasteizko aurtengo jaietan gertatutakoa:

–«Un ataque feminista contra los blusas de Vitoria enturbia el final de las fiestas» (“El País”, 2015/08/09).

–«La polémica entre el movimiento feminista y Blusas y Neskak empaña el final de La Blanca» (Gasteiz Hoy, 2015/08/09).

–«La polémica entre peñas y feministas por una agresión sexista afea el final de fiestas de Vitoria» (Eldiario.es, 2015/08/10).

«¿Unas fiestas demasiado polémicas?: La pitada de la balconada de San Miguel o el enfrentamiento entre feministas y cuadrillas de Vitoria dejan un sabor agri dulce a los que solo pretendían disfrutar las fiestas en paz» (“El Correo”, 2015/08/10).

Are gehiago, ETB2 telebista kateko “Como en casa” saioan Luis Izagak, Blusen eta Nes-

ken Batzordeko bozeramaileak, eraso gutxietsi zuen («Lo que ocurrió el día 6 con estos chicos había sido que... yo no quiero llamarlo una agresión sexista, sino una grosería, una mala educación con una chica»). Eraso salatu zuen mugimendu feministako kidea ere iraindu zuen Izagak telebista publikoan: «La señora Alitxu [Martínez del Campo] miente como una bellaca y no es la primera vez». Izagak feministon eta emakumeon lekua zehaztu zuen: «[Los grupos feministas] Quieren ocupar un espacio que yo creo que no les corresponde», «[Las feministas] Equivocan las formas. Cuando hacen lo que hacen el día 8 pierden la razón en todo».

Izagak aurretik ere indarkeria sexista gutxiesten zuen: «Yo he puesto pegatinas toda mi vida. ¿He tocado tetas por eso? Sí, pero no me han dado ninguna torta» (“El Mundo”, 2014/07/30). Hala ere, jokabide sexista hori ez du jendar-

teak zigortu. Alderantziz, Nesken eta Blusen Batzordeak oraintsu berriro bozeramaile izendatu berri du: «Blusas y Neskak renuevan su confianza en la actual Comisión presidida por Luis Izaga» (Gasteiz Hoy, 2015/09/08).

Gasteizko jaietan ere ikusi genuen emakumeei eraso egiten diguten gizonezkoak ez direla atzerritarrak. Durango sexu erasotzaile batekin bizi gara. Politikariek babes ten ez gaitzuztela berretsi dugu. Paul Abasolo, sexu erasotzaile indultatua, Zamudioko futbol taldean jokatzen dabil. Abasolori futbolaren inguruko galderak egiten dizkieten hedabideek ere bortxaketaren kultura areagotzen dute: ez dute erasotzailea identifikatzen eta eraso bera gutxiesten dute. Erasotzaileak atzerritarrak direnean, ordea, agintariak, hedabideak eta jendarteak asaldatu egiten dira, erasoak Alemanian gertatu badira ere: Euskal Herritik bi mila kilometrora. •